

[Edel Saunte.]

vi flytter blot forligsmæglingen fra den særlige institution over til retterne, og jeg har det indtryk, at dommerne får langt flere sager forligt end nogen forligskommission, og at de forlig, der indgås i retten, hviler på langt bedre basis og har bedre mulighed for at blive gennemført. Det er jo så nemt at bede kontoristen i forligskommissionen sige: det er rigtigt, at jeg skylder det beløb, og så bliver sagen forligt på domsvilkår, som det hedder: betaling inden 15 dage, men der er i reglen ingen som helst mulighed for, at vedkommende kan betale inden 15 dage, og det betyder i realiteten, at der skal være fagedforretning, hvor de reelle afbetalingsbetingelser bliver aftalt. Derimod er det mit indtryk, at dommerne i retterne virkelig interesserer sig for og beskæftiger sig med mandens økonomiske muligheder for at opfylde forliget, og det er dog langt vigtigere.

Det kan jo ikke nytte noget, at en mand står og siger: jeg vil betale om 15 dage, når han ikke har spor af chance for at betale inden de 15 dage. Det, der er afgørende vigtigt, er at få at vide: Kan han klare at betale beløbet, og hvordan kan han klare at betale det, så fagedforretning spares, måske oven i købet udgående fagedforretning, som er så almindelig. Jeg tror, at debitorerne, især de små debitorer, vil en forligsmægling i retten give langt bedre chancer for at få et forlig, der ikke forstyrrer deres økonomi i væsentlig grad, men som giver mulighed for, at de kan betale det, de skylder, på en sådan måde, at de ikke går i stykker.

Thisted Knudsen: Det er i og for sig beklageligt, at et så forstandigt medlem som det ærede medlem hr. Steen ikke kan se det berettigede i lovforslaget om ophævelse af forligskommissionerne. Jeg vil gerne for min part sige, at hvis forligsinstitutionen havde haft nogen som helst livskraft, skulle jeg have været den første til at være dens talsmand, men når udviklingen har medført, at den er blevet et omsvøbsdepartement, må man stille sig selv det spørgsmål: Er det berettiget at opretholde denne institution? Hvis det ærede medlem hr. Steen vidste, hvor mange skridt der gås forgæves i anledning af denne institution, ville han erkende, at der er grund til at tage en anden stilling til denne sag. Hvis det ærede medlem fik en proces og mødte op i forligskommissionen i den tro, at her skulle man snakke forlig, ja, så ville det ærede medlem opleve, at den pågældende sagfører antagelig havde sendt sin yngste kontorist, og jeg tror ikke, det

ærede medlem ville drøfte forlig med hende. Men sådan er det i praksis. Hvis man derfor vil bevare forligsinstitutionen, kræves der efter min opfattelse afgørende ændringer i selve loven, så kræves der, at man ved tvang pålægger parterne at give møde personligt for forligskommissionerne, og så er det muligt, at man også ved valget af forligskommissærer burde tage mere i betragtning, om de har de naturlige evner, der skal til for at forlige sagerne. Hvis det ærede medlem vil ind på den tanke, at man skal tvinge folk til at møde der, ja, så indrømmer jeg, at der, når man har den rette forligsmand, måske kan være en mulighed, men sådan som det er i øjeblikket, er 5 af hver 6 frimærker, der bruges, brugt omsonst, og 5 af hver 6 skrivelser, der skrives, ganske uden betydning, og derfor er spørgsmålet, om man under sådanne vilkår, hvor det hele er blevet et omsvøbsdepartement, kan forsvare at opretholde forligsinstitutionen.

Steen: Den højtærede minister var så elskværdig at sige, at selvom de bemærkninger, jeg havde fremsat, ikke var rosende, var de i hvert fald morsomme. Jeg vil gerne sige til den højtærede justitsminister, at jeg aldeles ikke har tilstræbt at være morsom, jeg har tilstræbt at fremsætte de bemærkninger, jeg havde at gøre, på en sådan måde, at de var harmløse; men hvis det skal medføre i vor fremtidige ordveksling, at det hele skal reduceres til en morsomhed, så skal jeg som indledning til en anden tone, jeg også meget godt kan anvende, sige, at jeg mindes ikke nogensinde, når jeg har søgt orientering i en udvalgsbetænkning, at jeg efter gennemlæsningen har følt mig så ensidigt orienteret, som tilfældet er her. Det var det, der lå i mine bemærkninger.

Den højtærede minister siger, at jeg henviste til, at forligsordningen var gammel, og når den havde overlevet den tid, måtte der være noget ved den; men, siger den højtærede minister, der er jo netop ikke tilfredshed med den. Denne utilfredshed skal være kommet til orde her på rigsdagen og i juridiske debatter. Her på rigsdagen må det have været meget spøgærdigt, jeg har ikke hæftet mig særlig ved det, i juridiske kredse tror jeg derimod særdeles gerne at der har været utilfredshed. Men der er en ting, der bliver stående i denne debat, og det er, at disse bestemmelser overlevede den store gennemgang af retsplejen ved retsreformen i 1916, og det er en af de ting, jeg har forbeholdt mig under udvalgsbehandlingen at få klaret bedre, end det er klaret i de kilder, der er stillet til min